

Onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht *Coherent Private Law Research Program*

Jaarbericht 2015 | *Annual Update 2015*



**Universiteit
Leiden**
Rechtsgeleerdheid

Bij ons leer je de wereld kennen

Jaarbericht 2015 | *Annual Update 2015*

Onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht
Coherent Private Law Research Program



**Universiteit
Leiden**
Rechtsgeleerdheid

Inleiding

Beste lezer,

Voor u ligt het Jaarbericht 2015 van het onderzoeksprogramma [Coherent Privaatrecht](#) van de Leidse rechtenfaculteit. In dit programma wordt onderzoek gedaan rondom privaatrechtelijk relevante thema's. Onderzoek dat zowel maatschappelijk, theoretisch als praktisch van belang is.

In dit jaarbericht hebben we voor u een overzicht opgenomen van bijzondere gebeurtenissen, promoties, oraties, publicaties, congressen, lezingen, advisering, commissiewerk en personele wisselingen.

We hopen dat het jaarbericht u een inkijkje geeft in wat we zoal hebben gedaan en bereikt in 2015.

Natuurlijk zetten we ook in 2016 gezamenlijk onze schouders onder goed onderzoek over privaatrechtelijk relevante thema's.

Willem van Boom, coördinator

Introduction

Dear reader,

In this booklet, you will find the Annual Update 2015 of the [Coherent Private Law](#) Research Program. This research program at Leiden Law School focuses on themes relevant to private law in action. Research with both societal, theoretical and practical implications.

In this Annual Update we have compiled an overview of significant events, PhD defenses, inaugural lectures, publications, conferences, talks, consultancy, committee work and personnel changes.

We hope that you will enjoy our update and that it will give you an insight in our 2015 activities.

Needless to say that in 2016, we will continue to strive for excellent research on relevant private law themes.

Willem H. van Boom, coordinator

Inhoud | Contents

Uitgelichte gebeurtenissen <i>Highlighted Events</i>	5
Promoties en oraties <i>Phd defenses and inaugural lectures</i>	10
Publicaties Uitgelicht <i>Highlighted Publications</i>	14
Georganiseerde congressen en lezingen <i>Organised Events</i>	20
Advisering en commissiewerk <i>Consultancy and Committee Work</i>	24
Personele wisselingen <i>Personnel changes</i>	26
Lijst van publicaties <i>List of Publications</i>	28
Overzicht Lezingen <i>Talks</i>	35

Uitgelichte gebeurtenissen | *Highlighted Events*

Business Rescue in Insolvency Law

At the request of the European Law Institute the Leiden Law School is involved in a research in the field of insolvency and company law, called Business Rescue in Insolvency Law. The Institute has appointed Professor Stephan Madaus (University of Halle-Wittenberg), Dr. Kristin van Zwieten (from Oxford University) and Professor Bob Wessels (now a Leiden emeritus) as project reporters. The ultimate aim is to design a set of norms and requirements that will enable further development of coherent and functional rules for business rescue in Europe. During 2014 some twenty-five National Correspondents (NCs) have drafted inventory reports on their respective national insolvency laws, based on a detailed questionnaire. Topics covered in the reports include the governance and supervision of in-court and out-of-court rescue, special protection for financing a rescue, treatment of executory contracts, ranking of creditors' claims, avoidance powers, restructuring plans, special arrangements for small and medium-sized enterprises (SMEs) and the position of turnaround advisors, insolvency office holders and courts. For an in depth comparative study of these reports, the Department of Business Studies has engaged as of 26 January 2015 Mark Fidler for a temporary assignment. Mark has a Leiden degree in civil law as well as company law. He attended the Sommerhochschule Universität Wien in 2012, LSE Summer School in 2013, and was an Erasmus exchange KU Leuven in 2014. He won a first prize at the Cleveringa Concours in 2013 as well as at the Nederlands-Vlaamse pleitcompetitie in 2013. In

company law his master thesis was on the subject of conflict of interest especially for insolvency administrators, with as supervisors prof. Wessels and prof. Römermann (Humboldt University, Berlin).

Leesclub

Op 7 januari 2015 kwamen veertien leden van de onderzoeksgroep Coherent Privaatrecht bijeen om te discussiëren over het boek 'Comparative Law' van M. Siems. Alle deelnemers hadden het boek gelezen en voorzagen om beurt de hoofdstukken van het boek van commentaar. Er was veel waardering voor het werk van Siems, dat allerlei 'vergelijkende wetenschappen', variërend van vergelijkende sociologie tot vergelijkend kwantitatief (economisch) onderzoek betreft in de rechtsvergelijkende bestudering van (privaat)recht. Er was ook kritiek, bijvoorbeeld omdat Siems niet altijd duidelijk stelling neemt in de debatten die hij behandelt en de lezer geen gids biedt om te kiezen tussen de verschillende methoden van de vergelijkende studie van het recht. De conclusie van de deelnemers was evenwel zeer positief: het boek voegt een waardevolle nieuwe dimensie toe aan de literatuur over rechtsvergelijking.

Children's Rights Judgments

Ton Liefwaard en Mariëlle Bruning participeren in het project Children's Rights Judgments (pervoering door Law School University of Liverpool & Law School University

of Newcastle). Na deelname aan een enkele workshops in de UK in 2015 en 2016 waaraan vele kinderrechtenexperts meedoen, zullen uitspraken op nationaal, regionaal en mondiaal niveau worden herschreven vanuit een kinderrechtenperspectief (gebundeld uit te geven bij Hart Publishers).

EU JudgeCo Principles - book published

In February 2015 the EU Cross-Border Insolvency Court-to-Court Cooperation Principles ('EU JudgeCo Principles') were finalized in February 2015, recently they have published in a book. During a business rescue conference in Vienna, the book was presented to Michael Shotton, Head of the Civil Justice Policy Unit, DG Justice and Consumers of the European Commission. The EU JudgeCo Principles include principles on their non-binding status and their objectives, case management of courts and the equal treatment of creditors and principles about the judicial decisions itself, on its reasoning and for instance on providing a stay or moratorium. Several principles relate to the course of the proceedings, such as notifications and authentication of documents, and principles on the outcome of judicial cooperation, for instance cross-border sales, assistance to a reorganisation or rules for binding creditors to an international reorganisation plan. The 26 EU JudgeCo Principles are accompanied by 18 EU Cross-Border Insolvency Court-to-Court Communications Guidelines ('EU JudgeCo Guidelines'), a set of very practical guidelines to facilitate communications in individual cross-border cases. The EU JudgeCo Principles and Guidelines will strengthen efficient and effective communication between courts in EU Member States in insolvency cases with



cross-border effects. They have been produced by a team of scholars of Leiden Law School and Nottingham Law School in a period of two years (2013-2014) in collaboration with some fifty experts, including 25 judges representing just as many different countries. The EU JudgeCo Principles and Guidelines certainly can serve as a significant guide. The book has been published by Eleven International Publishing in The Hague. See [FLYER EU Cross-Border Insolvency Court-to-Court Cooperation Principles](#).

New Bank Insolvency Law for China and Europe

In February 2014, the China University of Politics and Law (Beijing, China) and Leiden Law School [Hazelhoff Centre for Financial Law](#) launched the innovative research project New Bank Insolvency Law for China and Europe. As the project is advancing well, we are pleased to announce that Inventory Report I is close to completion. The Report contains an overview of the existing and future rules, in the field of European and Chinese bank insolvency law. We

have explored nine main subjects, concerning, inter alia, several European regulatory initiatives, Deposit Guarantee Schemes, and a detailed account of relevant contract law, corporate law and (international) insolvency law. Additionally, part of the report delves into international perspectives, principles and standards. The results of the findings are to be the focal point at a seminar, which will take place on 26-27 March 2015 in Beijing. In this meeting, eminent experts will be invited to discuss these results. The seminar will be a useful stepping stone towards the second Inventory Report.



Benoeming prof. M. Haentjens op TPR Wisselleerstoel

Prof. mr. drs. M. Haentjens, hoogleraar financieel recht, is voor het academisch jaar 2015-2016 benoemd op de TPR Wisselleerstoel. Hij zal deze stoel bekleden aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Gent. De Wisselleerstoel is een initiatief van het Tijdschrift

voor Privaatrecht. Sinds 1999 kent het TPR jaarlijks een Belgisch-Nederlandse Wisselleerstoel toe. Dit houdt in dat het ene jaar aan Nederlandse academici de gelegenheid wordt geboden om *in residence* onderwijs te verzorgen en onderzoek te verrichten aan een Belgische Rechtenfaculteit en het andere jaar deze beweging zich andersom voltrekt.

In het kader van deze leerstoel zal prof. Haentjens samen met zijn Gentse collega prof. Tison colleges verzorgen over het Europees financieel privaatrecht. Ook zal hij de spreker zijn op twee lezingen. Wat het onderzoek betreft zal prof. Haentjens zich richten op de doorwerking van het Europees financieel recht in nationale stelsels van privaatrecht.

De burgerlijke rechter en de burger – op afstand of nabij?

Op 11 mei 2015 kreeg [Willem van Boom](#) een subsidie van het Leids Universitair Fonds en de Gratama-Stichting ter grootte van € 16.840. De subsidie werd toegekend voor het project “**De burgerlijke rechter en de burger – op afstand of nabij?**” (2015-2016). Het project onderzoekt of er een ‘kloof’ is tussen hoe de burgerlijk rechter beslist en hoe gewone burgers zouden beslissen. Voor wat betreft het burgerlijke recht is tot op heden geen enkel Nederlands onderzoek voorhanden dat in kaart brengt of en in hoeverre oordelen van rechter en burger verschillen, laat staan waar eventuele verschillen op terug te voeren zijn. Toch is dergelijk onderzoek belangrijk omdat burgers dagelijks met burgerlijk recht te maken hebben. Dit project doet een eerste stap in dit onderzoeksveld door een vergelijking te maken in beoordeling door de burgerlijke rechter en door gewone burgers op een drietal leerstukken van vermogensrecht, waar gewone burgers met recht een eigen oordeel over kunnen hebben. Het onderzoek omvat een grote landelijke opiniepeiling. De subsidie stelt Van Boom in staat om deze uit te voeren en een assistent aan te stellen voor ondersteunende werkzaamheden.

Knigge en Pavillon spraken over alternatieve geschillenbeslechting

Knigge en Pavillon presenteerden hun onderzoek over ADR bij het 15^e jaarcongres van de [International Association of Consumer Law](#) te Amsterdam (June 29 – July 1, 2015). Voor Knigge en Pavillon vormde de omzetting van de [Consumer ADR-richtlijn](#) de aanleiding voor een onderzoek naar de ‘deugdelijke’ functionering van de Nederlandse geschillencommissies en de gevolgen van de omzetting voor de kwaliteit van, en het vertrouwen in die commissies. In Amsterdam presenteerden zij de (gemengde) conclusies van hun onderzoek, waarover zij binnenkort in nationale en internationale tijdschriften zullen publiceren.

ICCL leidt tot wetenschap

Op 31 augustus 2015 is de eerste lichting studenten van de Advanced Master in International Civil and Commercial Law (ICCL) afgestudeerd. 21 studenten kregen hun diploma uitgereikt, waarvan 6 met een cum laude. Twee ICCL studenten schreven in de slipstream van de Advanced Master ICCL ieder een wetenschappelijk artikel voor twee internationale (top) tijdschriften. Het management team van de Advanced Master ICCL bestaat uit Prof. Henk Snijders, Dr. Jeroen van der Weide en Ms. Rebecca Tait.

EU Commissioner Věra Jourová Welcomes Business Rescue Research

Early September the European Law Institute’s (ELI) 2015 Annual Conference took place, in Vienna this time. Key-note speaker was Věra Jourová, European Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality. In the [ELI](#)

[Newsletter](#) she had already said: ‘Another very interesting project is “Rescue of Business in Insolvency Law”. We need a new approach to business failure and insolvency. I am determined to improve the conditions to get viable companies experiencing financial difficulties back to business and giving honest entrepreneurs a second chance. The aim is to boost growth, save jobs and create business opportunities. ELI’s work in this highly relevant area will be of great use for my project on insolvency reform in the EU’. It was for the second time that the theme Business Rescue was discussed at the Annual Conference of the ELI. In September 2014 as one of the reports I presented a progress report on the first nine months of the project emphasizing the relevance of the topic and discussing the structure of the project. A year later the project has made incredible progress as the reporters received extensive inventory and normative reports on substantive national laws of a selection of thirteen EU Member States. At the 2015 Annual Conference there were two sessions devoted to business rescue, first a panel session and subsequently a Members Consultative Committee (MCC) meeting. For the panel session, see the Report on Business Rescue Sessions at ELI’s 2015 Annual Conference (‘Perspectives on Business Rescue’) written by Leiden Law School researcher Gert-Jan Boon, [click here for the report](#).

‘The Silent Majority: Justice for child victims of violence’

Ter gelegenheid van de Internationale Kindervredesprijs (die op 9 november 2015 is uitgereikt aan Nobelprijswinnaar Laureate Leymah Gbowee) is het KidsRights [Report](#) ‘The Silent Majority: Justice for child victims of violence’ gepubliceerd door KidsRights in samenwerking

met de afdeling Jeugdrecht van de Universiteit Leiden. Het Rapport gaat over kinderen die slachtoffer zijn van geweld, wereldwijd en in Liberia en het recht op passende zorg door maatregelen te bieden die het herstel en de herintegratie bevorderen van het minderjarige slachtoffer (artikel 39 IVRK). In het specifiek richt het Rapport zich op de uitdagingen die er zijn om dit recht te verwezenlijken.

Beumers en Van Boom nemen de benadeelde de maat op

Op 12 november 2015 hield de Vereniging voor Aansprakelijkheids- en Schadevergoedingsrecht (VASR) haar najaarsbijeenkomst. Thijs Beumers en Willem van Boom hebben een preadvies “De benadeelde de maat genomen - Enkele perspectieven op de maatmens-benadeelde in het aansprakelijkheidsrecht” geschreven dat zij op die vergadering hebben gepresenteerd en zo nodig verdedigd. Het aansprakelijkheidsrecht kent veel maatmensen. Het is veelal de aangesproken partij die ‘de maat wordt genomen’ om de vraag te beantwoorden of zijn gedrag in overeenstemming is met het gedrag dat de maatmens zou hebben vertoond. Maar niet alleen de aangesproken partij wordt de maat genomen in het aansprakelijkheidsrecht. Ook voor de (potentiële) benadeelde bestaan maatmens-vergelijkingen. In dit preadvies concentreren Beumers en Van Boom zich op enkele van die benadeelden en hun maatmens. Wie is deze maatmens-benadeelde? Om welke redenen wordt hij gehanteerd? Welke doelen dient hij en voor welke problemen dient hij een oplossing te bieden? De auteurs zoeken aan de hand van een aantal concrete voorbeelden naar antwoorden op deze vragen.

BWKJ na dertig jaar Open Access

Alle uitgaven van het BW-krant Jaarboek (BWKJ) (1985-2015) zijn nu **open access** in te zien. Oudere drukken zijn daartoe gedigitaliseerd. Zo kan men nu online lezen hoe het stond met de *Beginnelsen van vermogensrecht* anno 1993 en zijn BWKJ's over *rechtsgeschiedenis* (1994), *Gemeenschap* (2002), *Samenloop* en *De maatman in het burgerlijk recht* (2008) open access raadpleegbaar.



Zo ook het BWKJ van 2015 over *De meerpartijenovereenkomst* met bijdragen over bijvoorbeeld de *onderwijsovereenkomst*, de *maatschap en wilsgebreken bij een meerpartijenovereenkomst*. Het BWKJ is een serie van de afdeling Burgerlijk recht in samenwerking met Kluwer. Het BWKJ bevat bijdragen van zowel gevestigde auteurs als

jonge onderzoekers. De redactie bestaat op dit moment uit: Clementine Breedveld-de Voogd, Alex-Geert Castermans, Marte Knigge, Teun van der Linden en Hetty ten Oever. De BWKJ-serie wordt uitgegeven in de Meijersreeks en valt onder de verantwoordelijkheid van het E.M. Meijers Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek.

Proces en financiering



Op 20 februari 2015 aanvaardde Egbert Koops zijn benoeming als hoogleraar Rechtsgeschiedenis. Zijn oratie ging over rechtshistorische lessen die getrokken kunnen worden uit het overnemen van procedures door machtigere personen. *Begaclaim, no cure no pay*, en als jongste loot aan de stam *third party litigation financing* - juristen verzin

wat af om onzekere procedures voor te financieren, of om in de uitkomst van onzekere procedures te kunnen handelen. Het probleem is niet nieuw, en met een blik op de geschiedenis valt op dat zowel het Romeinse recht als de Engelse Common law dit soort constructies met grote argwaan bezagen. Beide grootvaders van het moderne recht verboden handel in de uitkomst van procedures, of maakten dergelijke handel onrechtmatig. Wat was het motief daartoe? Werd het verbod ingegeven door factoren die specifiek waren aan tijd en systeem - in het bijzonder het Romeinse en Engelse procesrecht - of heeft hun afweging een eeuwigheidswaarde, die wij tot eigen schade negeren? In zijn oratie ging Koops in op de rechtshistorische lessen die getrokken kunnen worden uit het overnemen

van procedures door *potentiores*, machtigere personen. Moderne rechtsstelsels kennen niet langer het probleem van de baron die met getrokken zwaard de rechtszaal binnenvalt, of van gerechtsdienaren die op basis van vriendjespolitiek rechtsingang bieden. Maar de vraag rijst of het onderliggende probleem van ongelijke toegang tot rechtsverwezenlijking daarmee van tafel is. Gelijkheid voor de wet is één ding, gelijkheid in rechte een tweede. Bieden materiële waarborgen zoals het behoud van alle verweren tegen de cessionaris, en processuele waarborgen zoals *equality of arms* in dit licht afdoende bescherming?

De voorwaarde in het vermogensrecht – promotie Stolz

Bij juridisch bindende afspraken willen partijen zo min mogelijk onzekerheden over die afspraken. Toch kiezen partijen er soms bewust voor om specifieke onzekerheden in hun afspraken te verdisconteren. Daarmee worden deze afspraken dus een beetje ‘onzekerder’. Op 4 maart promoveerde Hendrik Stolz op dit onderwerp. Een van de belangrijkste juridische figuren daarvoor wordt gevormd door de (ontbindende of opschortende) voorwaarde. Een bekend voorbeeld daarvan is dus de koop van een woning onder de ontbindende voorwaarde dat de koper bij de bank een financiering zal verkrijgen om de koopsom te kunnen voldoen. Ontbindende en opschortende voorwaarden bieden de mogelijkheid om in juridische relaties rekening te houden met bepaalde onzekerheden en

voldoen daarmee – zoals blijkt uit de veelvuldige toepassing in het rechtsverkeer – ook aan een duidelijke behoefte. Ondanks de brede toepassing van voorwaarden bestaat een scala aan vragen over de toepassingsmogelijkheden en de juridische systematiek hiervan. Hendrik Stolz richt zich daarom in zijn onderzoek op de gehele breedte van de figuur van de voorwaarde. Daarbij is sprake van een ‘klassieke’ juridische studie: hij bestudeerde de wet, de parlementaire geschiedenis, de rechtspraak en juridische literatuur. Daarnaast onderzocht hij ook uitgebreid het Duitse en Zwitserse recht. De resultaten van zijn onderzoek bestaan uit antwoorden op: wat is het geldend recht over deze voorwaarden ; welke lacunes bestaan er; wat is een systematisering van de verschillende deelonderwerpen van voorwaarden.

Het ondernemingsrecht als katalysator voor de economie? - Oratie Zaman

In zijn oratie op 20 maart 2015 stelt Niek Zaman twee vragen aan de orde. Allereerst de vraag naar de invloed van het ondernemingsrecht op onze economie, en in het bijzonder of het ondernemingsrecht een katalyserende rol vervult of zou moeten vervullen bij het bevorderen van het concurrentievermogen van Nederland als vestigingsland. Innovatie, facilitering en actueel houden van het ondernemingsrecht enerzijds en minder regulering door de wetgever anderzijds staan daarbij voorop. De tweede vraag betrof de huidige en toekomstige rol van de notaris in het algemeen en binnen het ondernemingsrecht in het bijzonder. Wat de toekomst van de notaris betreft heeft Zaman uitgesproken dat we, naar zijn mening, (weer) toe moeten naar een combinatie van de professies van advocaat

en notaris ofwel het ‘Anwaltsnotariat’, zoals dat al sinds de 19e eeuw in een aantal Duitse deelstaten bestaat. Door de mogelijkheid de beide beroepen uit te oefenen ontstaat er een betere economische en commerciële basis, hetgeen de onafhankelijkheid ten goede komt. Bovendien wordt de onderlinge concurrentie binnen het ondernemingsrecht gemitigeerd en wordt daarmee ook de druk op de wettelijke notariële monopolies minder. Zaman ziet kortom wel wat in de advocaat-notaris, de ‘advocaris’, als optie naast de jurist die alleen advocaat of alleen notaris is.

Door meten tot weten – Oratie Van Boom



Op 22 mei 2015 sprak Willem van Boom zijn oratie uit ter gelegenheid van de aanvaarding van de leerstoel Civiel Recht te Leiden. De titel ‘Door meten tot weten’ verwijst naar de lijfspreuk van natuurkundige Heike Kamerlingh Onnes. Diens borstbeeld met lijfspreuk staat voor het Kamerlingh Onnes gebouw, waar inmiddels de Leidse rechtenfaculteit

is gevestigd. Hoe verhoudt die lijfspreuk ‘door meten tot weten’ zich tot het werk dat wordt verricht op rechtenfaculteiten? Die vraag is niet eenvoudig te beantwoorden. Het is immers geen evidentie dat een



rechtenfaculteit zich afficheert als bolwerk van exactheid. Juristen houden zich immers vooral bezig met taal, tekst, systematisering, logische argumentatie, overtuiging en een betere wereld. Zij postuleren normen, debiteren tegeltjeswijsheden, argumenteren met verwijzing naar rechtssysteem, wet, rechtspraak, literatuur; maar zelden zie je ze meten of verwijzen naar systematische waarneming. Dus wat nemen we waar als we op rechtenfaculteiten gaan meten? In zijn oratie stelt Van Boom onder meer vast dat meting uitwijst dat rechtenfaculteiten ‘kruispunten’ van verschillende wetenschapsopvattingen zijn: rechtswetenschap bestaat uit zoveel meer dan alleen het klassiek juridische werk. Dat gegeven heeft consequenties waar rechtswetenschappers antwoorden op moeten formuleren. In zijn oratie belicht Van Boom een aantal van de uitdagingen die rechtswetenschappers – en dus ook privaatrechtswetenschappers – te wachten staan, bijvoorbeeld bij het verder verbeteren van de manier waarop zij kwaliteit van onderzoek meten.

Voorlopige voorzieningen en dwangregeling in het schuldsaneringsrecht – promotie Engberts

Sinds 1998 bevat de Faillissementswet een regeling voor de sanering van schulden van natuurlijke personen. In 2008 zijn de art. 287 lid 4, 287a en 287b Fw aan deze regeling toegevoegd. Deze drie bepalingen vormen het onderwerp van het promotieonderzoek van Berend Engberts. Op 9 juni 2015 promoveerde hij op “Voorlopige voorzieningen en dwangregeling in het schuldsaneringsrecht”; promotor Prof. mr. B. Wessels.

Art. 287 lid 4 en art. 287b Fw introduceren de voorlopige voorziening in het insolventie(proces)recht en art. 287a Fw de figuur van de gedwongen schuldregeling.

De voorziening van art. 287 lid 4 Fw dient ter overbrugging van de periode tussen het indienen van een verzoek tot toelating tot de schuldsaneringsregeling en de beslissing daarop door de rechter. De voorziening voorkomt dat een te verwachten wettelijke schuldsanering door executiemaatregelen van een schuldeiser aanstands gedoemd is te mislukken. De in art. 287b Fw genoemde voorlopige voorziening strekt ertoe een schuldenaar in staat te stellen een minnelijke schuldregeling met zijn schuldeisers te treffen. Art. 287a Fw geeft de insolventierechter echter de bevoegdheid om een schuldeiser te bevelen in te stemmen met een schuldregeling. Dit wordt in dit onderzoek een dwangregeling genoemd.

De wetgever heeft de procedures van de drie genoemde wetsartikelen in zeer beperkte mate beschreven. Berend Engberts tracht deze procedures in dit onderzoek in te passen in het systeem van het insolventieprocesrecht

en het burgerlijk procesrecht alsook antwoorden te geven op vele in de praktijk gerezen vragen. De wet, de wetsgeschiedenis, de literatuur en de jurisprudentie zijn de bronnen van dit onderzoek. In het onderzoek is allereerst een analyse gemaakt van het burgerlijk procesrecht en het insolventieprocesrecht, dat wil zeggen het procesrecht in de Faillissementswet. Op basis van deze analyse is een procedureel kader geschetst waarbinnen de procedures van art. 287 lid 4, 287a en 287b Fw geplaatst zouden moeten worden. Onderzocht zijn voorts de aanverwante verzoekschriftprocedure (art. 261 e.v. Rv), het kort geding (art. 254 Rv) en de provisionele vordering (art. 223 Rv). Vervolgens zijn de drie wetsbepalingen en hun toepassing in de praktijk in kaart gebracht. Oplossingen voor de gerezen problemen zijn gezocht door inbedding van de procedure(s) in het geschetste procedurele kader en, aanvullend, door vergelijking met de beschreven, eerder genoemde procedures uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Berend Engberts doet aanbevelingen ter verbetering van de procedures van de art. 287 lid 4, 287a en 287b Fw. Met deze aanbevelingen wordt beoogd de kwaliteit van de drie procedures te verbeteren en de coherentie van het burgerlijk procesrecht te bevorderen.

Het legaat, de wisselwerking tussen civiel en fiscaal recht - Promotie Boelens

Wat is de wisselwerking tussen het erfrecht en de Successiewet 1956 in het kader van het legaat? Wat is onder het regime van de per 1 januari 2010 vernieuwde Successiewet 1956 nog de betekenis van in de notariële praktijk gehanteerde fiscale structuren waarbij het legaat een centrale rol speelt? Is de fiscale wetgever doorgeschoten met

het bestrijden van (in zijn ogen) onwenselijke structuren? En kunnen dergelijke structuren steunen op een deugdelijke erfrechtelijke basis? Op dinsdag 29 september 2015 promoveerde Guus Boelens op het proefschrift “Het legaat, de wisselwerking tussen civiel en fiscaal recht”. Promotoren zijn prof. mr. W.G. Huijgen en prof. dr. F. Sonneveldt en co-promotor is mr. dr. P.C. van Es.

Publicaties Uitgelicht | *Highlighted Publications*

BWKJ 29 verschenen: de meerpartijenovereenkomst

In 1982 schreef Huib Drion dat een meerpartijenovereenkomst aanleiding kan geven tot moeilijke vragen. De regels en leerstukken van het overeenkomstenrecht zijn immers hoofdzakelijk geschreven met het oog op een overeenkomst tussen twee partijen. Artikel 6:213 lid 2 BW bepaalt dat deze regels niet van toepassing zijn op een meerpartijenovereenkomst ‘voor zover de strekking van de betrokken bepalingen in verband met de aard van de overeenkomst zich daartegen verzet’. Elke keer dat meer dan twee partijen bij een overeenkomst zijn betrokken, moet worden uitgevonden hoe het contractenrecht moet worden toegepast.

In dit negentwintigste BWKJ staat de meerpartijenovereenkomst centraal. Enerzijds wordt gezien hoe bepaalde contractenrechtelijke leerstukken op een meerpartijenovereenkomst moeten worden toegepast. Anderzijds worden verschillende specifieke meerpartijenovereenkomsten onder de loep genomen. Daarbij komt onder meer aan de orde wanneer er sprake is van een meerpartijenovereenkomst, wat de rechtsgevolgen van een meerpartijenovereenkomst zijn indien er in een specifieke context sprake is van een meerpartijenovereenkomst en of de kwalificatie van een overeenkomst als meerpartijenovereenkomst toegevoegde waarde heeft.

De negentwintigste editie van het BW-Krant Jaarboek bevat bijdragen over de meerpartijenovereenkomst van auteurs van binnen en buiten de sectie Burgerlijk Recht. Het boek is tot stand gekomen naar aanleiding van een

symposium gehouden op 4 april 2014. De bundel bevat bijdragen van: J.A.A. Adriaanse, C.H. Bezemer, S.F. Bies, C.G. Breedveld-de Voogd, M.O.J. de Folter, C. de Groot, A.M.M. Hendriks, Jac. Hijma, S. Van Loock, J. Nijland, C.M.D.S. Pavillon, W.A.K. Rank, J.H.I. van der Rest, I. Samoy, J.H.M. Spanjaard, T.L.M. Verdoes, M.J. Vonk, S. Voskamp, B. Wessels & I.S. Wuisman.

- A.G. Castermans e.a. (red.), *De meerpartijenovereenkomst (BWKJ 29)*, Deventer: Kluwer 2015

Asser-Houben (Onbenoemde overeenkomsten)



Een onbenoemde overeenkomst is een overeenkomst die – in tegenstelling tot zogeheten benoemde of bijzondere overeenkomsten – niet als zodanig wettelijk is geregeld. Er is dus geen wettelijke ‘mal’ waarin de verhouding tussen de contractspartijen gegoten kan worden, anders dan het algemene

contractenrecht van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek. In de praktijk roept dat veel vragen op. Met het onlangs verschenen nieuwe deel 7-X van de prestigieuze Asser-serie voorziet [Iris Houben](#) in een lacune. Ook in Nederland is er nu een handboek over onbenoemde overeenkomsten, die niet in Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek zijn geregeld, zoals de lease- en energieleveringsovereenkomst.

- [I.S.J. Houben, Asser 7-X Onbenoemde overeenkomsten, Deventer:Kluwer 2015](#)

De overeenkomst van procesfinanciering

In het oktober-nummer van het juridisch tijdschrift [RM Themis](#) publiceerde Willem van Boom samen met oud-student Joost Luiten een artikel over de juridische aspecten van procesfinancieringsovereenkomsten, ook wel bekend als *Third Party Litigation Funding* (TPF). In de bijdrage zoeken de auteurs naar de juridische kwalificatie van dat soort overeenkomsten en behandelen zij de vraag of ten aanzien van die overeenkomsten wettelijke regulering nodig is. Het eindoordeel over TPF is volgens de auteurs gematigd positief: TPF heeft voordelen voor ‘toegang tot het recht’ en is dus nuttig, maar er kleven ook risico’s aan en die zouden moeten worden onderkend. Als de problematische aspecten echter onder ogen worden gezien, kan procesfinanciering een nuttige bijdrage aan borging van toegang tot het recht leveren.

- [W.H. van Boom & J.L. Luiten, Procesfinanciering door derden, RM Themis 2015/5, p. 188-199.](#)

Wuisman on the Societas Unius Personae

The Societas Unius Personae (SUP) is proposed for the benefit of a quicker and cheaper way of establishing a single-member private limited liability company across the border. In order to achieve this objective, a mandatory full electronic registration procedure is included in the DSUP. Member States still have the possibility to provide for an additional paper registration procedure. Although Member States are bound by certain conditions, they have some freedom in designing the (online) registration process and the requested information. As a result twenty-eight different registration procedures may come into force. Because of the mandatory recognition and acceptance of foreign identification, a risk of untrustworthy identification issued in another Member State would exist, possibly leading to all different kind of problems. European law does not provide for a full legal and operational framework to facilitate this mandatory full electronic registration in combination with the acceptance and recognition of foreign identification (yet). The European Commission should clarify how the DSUP relates to other EU initiatives and regulation in this area such as the eIDAS Regulation. The implementation of the Services Directives shows that there is still work to do. Even though it would be of great value to have available a possibility of establishing an SUP in a simplified way, it would be of greater importance to first have the right infrastructure and reliability of national systems in place.

- [Iris Wuisman, ‘The Societas Unius Personae \(SUP\)’ \(2015\) 12 European Company Law, Issue 1, pp. 34-44](#)

Rights of the Child

This book examines the impact of the UN Convention on the Rights of the Child (CRC) on national and international jurisprudence, since its adoption in 1989. It offers state of the art knowledge on the functions, challenges and limitations of the CRC in domestic, regional and international children's rights litigation. *Litigating the Rights of the Child* provides insight in the role of the CRC in domestic jurisprudence in ten countries from different parts of the world, with civil law, common law and Islamic law systems. In addition, it offers analyses of the jurisprudence of regional courts, in Europe and the Americas, and of human rights treaty bodies, including the Human Rights Committee, Committee on the Elimination of Discrimination against Women and the African Committee of Experts on the Rights and Welfare of the Child. This book presents a global and comparative picture on the use of the CRC in litigation and identifies emerging trends. This book serves as an important source of reference and inspiration for academics, students, legal professionals, including judges and lawyers, and (inter)national organisations working in the area of children's rights.

- T. Liefaard & J.E. Doek (eds.), *Litigating the Rights of the Child. The UN Convention on the Rights of the Child in Domestic and International Jurisprudence*, Springer 2015

Corporate Social and Environmental Reporting Institutionalized

External Corporate Social and Environmental Reporting (CSER) finds its *raison d'être* in corporations' search

for both a license to operate and accountability towards society. This suggests a relationship between corporations and society. In this study, that relationship is analysed, specifically the relationship between levels of CSER and economic institutions. A strong link with institutions is an outcome of institutionalization. The economic institutions applied are economic freedom and legal origin as a proxy for national corporate governance systems. The results of this descriptive study show associations between CSER levels and economic freedom. CSER is also related to national corporate governance systems through legal origin. CSER appears to be institutionalized, or in any case, corporations seem to be aware of the economic institutionalization of CSER.

- R. P. Orij, *Corporate Social and Environmental Reporting Institutionalized*, *Journal of Modern Accounting and Auditing* 2015/2, 112-123 / doi: 10.17265/1548-6583/2015.02.004

Kokorin and Van der Weide on unforeseen circumstances

In their article '*Force Majeure and Unforeseen Change of Circumstances. The Case of Embargoes and Currency Fluctuations (Russian, German and French Approaches)*', Ilya Kokorin and Jeroen van der Weide address the topical issue of trade embargoes, currency fluctuations and judicial revision of contracts. Not only do they analyse the subject matter from a private law perspective, but also in view of historical, economic and cultural factors by using the so-called 'Hofstede index'.

‘Rome, Luxemburg, Den Haag: de prejudiciële procedure als rechtsvormend instrument’

Sinds 1 juli 2012 bestaat de mogelijkheid om aan de Hoge Raad prejudiciële vragen te stellen. Hij zal dit instrument kunnen gebruiken om zijn positie als rechtsvormer te versterken. De Hoge Raad is niet de eerste rechter die over dit middel beschikt. De prejudiciële procedure kent belangrijke voorgangers op Europees niveau, die in deze bijdrage worden belicht.

- E.S. Daalder en R. de Graaff, ‘Rome, Luxemburg, Den Haag: de prejudiciële procedure als rechtsvormend instrument’, in: *Ars Aequi* 2015 (4), pp. 324-332

Jan Adriaanse en zwaar weer

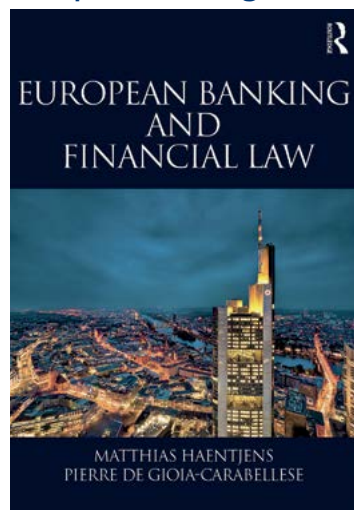
Samen met Erik in 't Groen, voormalig Bijzonder beheerbankier, schreef Jan Adriaanse het boek ‘Zwaar weer ondernemen. De overlevingsgids voor ondernemers in Bijzonder Beheer’. Zo'n 1 op de 5 ondernemingen verkeert in zwaar weer. De meeste bedrijven kunnen worden gered mits snel en adequaat wordt ingegrepen en de relatie met de bank wordt hersteld. Het boek geeft nuttige adviezen zowel voor ondernemers als voor bankiers. Nadere informatie op www.zwaarweeronder nemen.nl.

Visser on Open Access

Dirk Visser published “The Open Access provision in Dutch copyright contract law” in the *Journal of Intellectual Property Law & Practice* 2015: 1-7. On 1 July 2015 the Dutch Copyright Contract Act entered into force. It introduces article 25fa, which deals with ‘open access’. Visser

discusses the background to the open access provision and what its introduction means for Dutch (academic) writers.

European Banking Law and Financial Law



Pierre de Gioia-Carabellese en Matthias Haentjens schreven het boek “European Banking Law and Financial Law”. Het boek is in 2015 verschenen bij Routledge in hard cover en in een studenten-editie. Het is een introductie in het Europees financieel recht en bedoeld voor het onderwijs. De auteurs behandelen in drie delen

de financiële markten, de belangrijkste spelers op die markten (met nadruk op banken) en de belangrijkste financiële overeenkomsten. Het sluit nauw aan bij de Europese regelgeving op dit gebied en behandelt geïntegreerd publiek- en privaatrecht (van dat onderscheid trekt de Europese wetgever zich immers ook weinig aan). Aan het einde van elk hoofdstuk wordt de geïnteresseerde lezer verwezen naar nadere literatuur en is een aantal vragen opgenomen.

Een steeds hechter verbond

In zijn laatste boek beschrijft Hans Nieuwenhuis de oorsprong en geschiedenis van het geheimzinnige Europa, en houdt hij ons een spiegel voor met de gevaren van het



verdwijnen van onze verbondenheid. Hij voltooide het boek nog voor zijn overlijden op 18 juni 2015. Het boek is gepubliceerd bij Uitgeverij Balans. Op dinsdag 27 oktober 2015 organiseerde de faculteit een symposium waarbij het boek werd gepresenteerd en besproken. Het boek werd besproken in Rome, 1957. Het leek zo mooi: zes nationale staten, Italië, Frankrijk, de Bondsrepubliek Duitsland, België, Nederland en Luxemburg, kwamen overeen samen op weg te gaan naar 'een steeds hechter verbond tussen de volkeren van Europa'. Nu, ruim een halve eeuw later, is de liefde voor een verenigd Europa in de inmiddels 28 lidstaten van de Europese Unie danig bekoeld. De economische crisis en het debacle met de Grieken heeft de grenzen van de politieke wil pijnlijk aan het licht gebracht. De Engelse premier David Cameron gruwet van *an ever closer union*, en hij is niet de enige. Velen zien de Europese Unie liefst teruggedraaid tot een vrijhandelszone. Toch is de Europese Unie meer dan een interne markt met een vrij verkeer van goederen en diensten. Zij vormt voor alles een gemeenschap van waarden: vrijheid, gelijkheid, broederschap. Het zijn idealen die werden gestempeld met het bloed van de Franse revolutie. Geen van de volkeren van Europa heeft zijn identiteit verkregen zonder gewapende strijd. Oorlog heeft aan de wieg gestaan van elke natie, en de sporen daarvan

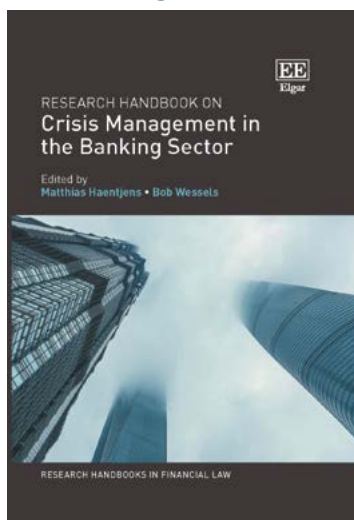
zijn nog altijd terug te vinden in kunst en literatuur. Toch werd de vijand in de loop van de eeuwen door uitwisseling van waarden en ideeën ook vaak een bondgenoot. Dit boek beschrijft de oorsprong en geschiedenis van het geheimzinnige Europa, en houdt ons een spiegel voor met de gevaren van het verdwijnen van onze verbondenheid.

Vonk & Budzikiewicz on legal motherhood and parental responsibility

For the past 15 to 20 years there has been intense discussion in many European countries how mothers in a crisis situation can be prevented from abandoning or even killing their new born babies. Baby-boxes have been installed in a number of countries and/or possibilities for anonymous birth have been discussed or introduced. The Committee on the Rights of the Child expressed concern over these developments and stated that both developments infringe on the child's right to know its origins. Both Germany and the Netherlands have taken steps to protect new mothers and their babies in crisis situations by introducing a form of secrecy surrounding the mother's identity. In Germany this has taken the form of a recently introduced law that keeps the birth and the identity of the mother confidential, in the Netherlands this has taken the form of a protocol drawn up by professionals which aims to keep the birth and the mother's identity secret. This article compares and critically discusses these developments in Germany and the Netherlands.

- Vonk M.J. & Budzikiewicz C. (2015), *Legal motherhood and parental responsibility: A comparative study on the tensions between scientific knowledge, social reality and personal identity*, *European Journal of Law Reform*, 17 2015(2): 216-231.

Research Handbook on Crisis Management in the Banking Sector



In this timely Handbook, over 30 prominent academics, practitioners and regulators from across the globe, provide in-depth insights into an area of law that the recent global financial crisis has placed in the spotlight: bank insolvency law. *Research Handbook on Crisis Management in the Banking Sector*

discusses the rules that govern a bank insolvency from the perspectives of the various parties that are affected by these rules. Thus, whilst many bank insolvency rules have been enacted only recently and their application is still clouded by a host of uncertainties, this book takes the perspectives of the relevant authorities, of the bank and of the bank's counterparties. Additionally, country reports of all major jurisdictions provide comprehensive overviews of the current state.

- Matthias Haentjens and Bob Wessels (eds.), *Research Handbook on Crisis Management in the Banking Sector*, Cheltenham: Edward Elgar 2015

Hoger beroep uithuisplaatsing

Kinderen hebben het recht om gehoord te worden in alle beslissingen die hen aangaan (art. 12 IVRK). Wanneer het gaat om een uithuisplaatsing, roepen de gerechtshoven alle minderjarigen van 12 jaar en ouder op. Kinderen jonger dan 12 jaar kunnen worden uitgenodigd om hun mening kenbaar te maken (art. 809 Rv). Hoe wordt bij de Nederlandse gerechtshoven omgegaan met dit hoorrecht van minderjarigen? En wat gebeurt er vervolgens met de informatie die tijdens het gesprek naar voren komt? De auteurs woonden uithuisplaatsingszaken bij de gerechtshoven bij om een antwoord te vinden op deze vragen.

- M.P. de Jong-de Kruijf, K.A.M. van der Zon; [Hoger beroep tegen een uithuisplaatsingsbeslissing en de rol van de minderjarige](#), *Trema Tijdschrift voor de Rechterlijke Macht* 2015, p. 298-307

Georganiseerde congressen en lezingen | *Organised Events*

Interaction between Legal Systems

In januari 2015 organiseerde de Leidse rechtenfaculteit een internationale conferentie 'Interaction between Legal Systems' (21-23 Januari 2015). Gedurende drie dagen gingen wetenschappers, studenten en juristen uit de rechtspraak met elkaar in discussie over de uitdagingen waarvoor de meerlagige rechtsorde het recht stelt. Een breed scala aan onderwerpen kwam aan bod: van staatsrecht tot strafrecht, van bestuursrecht tot privaatrecht, van internationaal recht tot Europees recht, van rechtsgeschiedenis tot rechtsvergelijking en van methodologie tot juridisch onderwijs. Leden van de onderzoeksgroep CP verzorgden



verschillende workshops en presenteerden hun onderzoek. Onder de vele gasten waren civilisten [Bénédicte Fauvarque-Cosson](#) (Paris II), [Mathias Siems](#) (Durham) en [André Janssen](#) (Bayreuth) om over hun onderzoek te praten.

The Core Concepts in the Civil Code of The Netherlands

Op 19 maart 2015 organiseerden de redacteuren van het [BWKJ](#) een symposium 'The Core Concepts in the Civil Code of The Netherlands'. De auteurs die aan het project meewerken, presenteerden daar hun bijdragen, steeds gevolgd door discussie met referenten en de zaal.

Jonge Romanistendag

Op vrijdag 27 maart 2015 werd in Leiden de jaarlijkse Jonge Romanistendag gehouden. De Jonge Romanistendag is een dag waarop jonge onderzoekers die zich met het Romeinse recht bezig houden, bij elkaar komen om hun onderzoek te bespreken. Dit jaar waren veertien jonge Romanisten uit het hele land bijeen in Leiden. Er werden lezingen over uiteenlopende onderwerpen gehouden. [Hans-Jan van Kralingen](#) sprak over de ondeelbaarheid van het pandrecht.

Summer School 'Frontiers of Children's Rights'

In de zomer van 2015 heeft de afdeling Jeugdrecht voor de derde keer het summer school programma '**Frontiers of Children's Rights**' aangeboden. Deelnemers, voornamelijk professionals, kwamen uit alle hoeken van de wereld. Vanuit de afdeling waren prof. Liefwaard, prof. Bruning en

prof. Sloth-Nielsen als docenten betrokken, naast diverse gastsprekers uit binnen- en buitenland. Nieuw dit jaar was het programma '**Children's Rights and Business**', georganiseerd samen met UNICEF. Aan dit programma namen 20 professionals en studenten deel uit Nederland en daarbuiten.

Symposium: hoorrecht van minderjarigen in uithuisplaatsingszaken

Op 8 oktober 2015 organiseerden Maria de Jong-de Kruijff en Kartica van de Zon een symposium over de participatie van minderjarigen in zaken die uitmonden in een uithuisplaatsingsbeslissing. In de afgelopen periode hebben onderzoekers van de Universiteit Leiden observatieonderzoek uitgevoerd bij de rechtbanken en gerechtshoven in Nederland. Bij deze observaties is gelet op de participatie van minderjarigen in zaken die uitmonden in een uithuisplaatsingsbeslissing. In het bijzonder is gekeken naar het kindgesprek. De resultaten van dit onderzoek werden gepresenteerd en besproken tijdens dit seminar.

Crisis Management in the Banking Sector

Het Hazelhoff Centre for Financial Law en het European Research Centre for Economic and Financial Governance (EURO-CEFG) organiseerden op 6 november 2015 een symposium naar aanleiding van de publicatie van het Research Handbook on Crisis Management in the Banking Sector, geredigeerd door Bob Wessels en Matthias Haentjens. In dit handboek over bancaire insolventierecht wordt een overzicht gegeven van de regels rondom het faillissement van banken. Alle recente ontwikkelingen in



de wet- en regelgeving uit het gehele spectrum van crisis management in de bancaire sector komen hierbij aan bod. Sprekers waren o.m. prof. Qingjiang Kong (China University of Political Science and Law), Mr. George Zavvos (Legal Service of the European Commission), Prof. Andrew Campbell (University of Leeds).

Duo-moederschap en moderne gezinsvormen

Op 19 november 2015 organiseerde [Machteld Vonk](#) een multidisciplinaire expertmeeting in Leiden in samenwerking met Prof. Judy Mesman (Diversity in Parenting and Development, Universiteit Leiden), Prof. Kees Waaldijk (Comparative Sexual Orientation Law, Universiteit Leiden) Dr. Henny Bos (Child Development and Education, Universiteit van Amsterdam) en Dr. Nikolina (Comparative Sexual Orientation Law, Universiteit Leiden) over duo-moederschap en moderne gezinsvormen.

Conferentie Cassatie: Nieuwe ruimte voor de Hoge Raad?

Hoeveel ruimte heeft de Hoge Raad om een bijdrage te leveren aan de rechtsontwikkeling? Dat hangt af van de vragen die hem worden voorgelegd door de betrokken partijen, door feitenrechters (prejudiciële procedure) en door de procureur generaal (cassatie in het belang der wet). Welke zaken geven aanleiding voor een richtinggevende uitspraak? In welke gevallen is het formuleren van een (prejudiciële) vraag aan de Hoge Raad zinvol en in welke gevallen niet – of voorbarig? Wat kunnen partijen en/of rechters doen

om een richtinggevende uitspraak uit te lokken en wat zouden zij kunnen doen om de reikwijdte van een uitspraak beperkt te houden? Wanneer is het zinvol of aangewezen derden bij de procedure te betrekken; in hoeverre staat de te betrachten voortvarendheid of de beslotenheid van een procedure hieraan in de weg? Op 25 november 2015 werden deze vragen onder leiding van organisator A.G. Castermans besproken op de ‘Conferentie Cassatie’ door sprekers uit rechtswetenschap en cassatiepraktijk.

Collectieve schadeacties in Nederland en Europa

Prof. Olav Haazen, het Institute of Anglo-American Law in Leiden en IIEF organiseerden op 1 december 2015 een symposium dat beoogde een platform te bieden waar diverse stakeholders en internationale experts van gedachten kunnen wisselen over de Nederlandse regeling binnen Europa, de wensen van de praktijk en hun ervaringen met grensoverschrijdende groepsacties. Naar verwachting gaat begin 2016 het wetsvoorstel inzake collectief schade verhaal naar de Tweede Kamer. Hierop vooruitlopend zijn op 3 november 2015 nieuwe aanbevelingen voor de regeling aan de stakeholders ter discussie aangeboden. Wat zijn de uitgangspunten van deze aanbevelingen? Vergroot de nieuwe regeling de toegang tot de rechter voor consumenten, beleggers en slachtoffers van rampen? Wordt gekozen voor een opt-in of opt-out regime? Wie heeft het recht als groepsvertegenwoordiger op te treden? Voorkomt het voorstel een stortvloed aan procedures? Wat zijn de internationale dimensies?

Litigation, costs, funding and behaviour – implications for the law

On December 3, 2015, Willem van Boom organised a research conference ‘Litigation, costs, funding and behaviour – implications for the law’. Obviously, in litigation and other forms of dispute resolution, costs matter. The parties involved invest energy, resources and time in positioning their case as convincingly as they can or want. Apart from other expenses, they incur the cost of legal expenses, attorney fees, legal experts, court fees, et cetera. But what do we know about the effect of the risk of having to bear the brunt of these costs on litigation strategies and the willingness to settle? Do cost shifting rules further influence litigants’ behaviour in this regard? And do third party funding arrangements cause further changes in this behavioural pattern?

These questions are the subject of the research conference. The subject encompasses litigation, costs, cost rules, funding arrangements and behaviour of litigants generally, including such topics as cost rules, funding arrangements and their influence on the behaviour of litigants, courts and policymakers.

The conference aimed at a scholarly audience and practitioners with a practical interest in the subject. Speakers included scholars from the UK, Germany, Australia and the Netherlands as well as practitioners sharing their practice experience. The conference was financially supported by a grant (Commissie voor Wetenschappelijke Bestedingen (CWB) Leids Universitair Fonds) and faculty and Institute support.

Perspectives on Sovereign Debt Restructuring

On December 9, 2015, preceding the defence of Yanying Li’s PhD thesis ‘Inter-creditor Equity in Sovereign Debt Restructuring Towards the Establishment of a Multilateral Legal Framework’ (supervisor prof. B. Wessels), a seminar was held on *Perspectives on Sovereign Debt Restructuring*. Among the speakers were Matthias Haentjens and Reinout Vriesendorp.

Afdeling Jeugdrecht verricht onderzoek Commissie Vooronderzoek naar geweld in de jeugdzorg.

In opdracht van de Commissie Vooronderzoek naar geweld in de jeugdzorg verricht de afdeling Jeugdrecht onderzoek naar de ontwikkeling van het internationaal en nationaal juridisch kader ten aanzien van geweld tegen kinderen die uit huis geplaatst zijn (gedwongen of vrijwillig) vanaf 1945 tot heden. Het onderzoek wordt uitgevoerd door prof. [Ton Liefwaard](#), prof. [Jaap E. Doek](#) en mr. [Apollonia Bolscher](#). Prof. [Mariëlle Bruning](#) is lid van voornoemde commissie. Het onderzoek moet eind februari 2016 gereed zijn.

Vooronderzoek naar geweld in de jeugdzorg

[Mariëlle Bruning](#) neemt zitting in commissie “Vooronderzoek naar geweld in de jeugdzorg”.

Ton Liefwaard adviseert UNICEF Tunisia en Raad van Europa

Eind februari 2015 heeft [Ton Liefwaard](#) op uitnodiging van onder meer UNICEF Tunisia deelgenomen aan een conferentie over de inbedding van kinderrechten in universitair en beroepsonderwijs in Tunesië. Hij hield onder andere een lezing over het belang van onderwijs over kinderrechten en besteedde daarbij aandacht aan de vraag hoe een bestaand curriculum kan worden omgebouwd zodat er ruimte ontstaat voor kinderrechten thema's.

Protecting Children in Kosovo: from policy to practice

[Mariëlle Bruning](#) verwelkomde op 16 maart 2015 in de Eerste Kamer in Den Haag een werkdelegatie uit Kosovo voor het project ‘**Protecting Children in Kosovo: from policy to practice**’ (Matra-project, met Defence for Children Nederland en Terre des Hommes Kosovo) waar zij als expert aan verbonden is en presenteerde hoe het Nederlandse jeugdhulp- en kinderbeschermingsstelsel er uit ziet.

Eerste Kamer en doorverkoop tickets

Op 17 november 2015 sprak Willem van Boom voor en met de Vaste Commissies voor Veiligheid en Justitie en voor Economische Zaken van de Eerste Kamer. De commissievergadering betrof het [initiatief-wetsvoorstel doorverkoop toegangskarten](#) (nr. 31461; ingediend in 2008!). Bij de bijeenkomst kwamen experts en belanghebbenden aan het woord om hun mening over het wetsvoorstel te delen met de Senaat. De Tweede Kamer nam het wetsvoorstel aan, maar de meningen over het wetsvoorstel zijn nogal verdeeld. Eerder schreef Van Boom zeer kritisch over het wetsvoorstel ([TvC 2011/5, p. 177-183](#)). Hij vond en vindt dat het wetsvoorstel lijdt aan een gebrekkige probleemanalyse, onnodig interventionistisch van aard is, niet de gestelde doelen zal kunnen bereiken en uiteindelijk onuitvoerbaar zal zijn. De Commissievergadering is op [Youtube](#) terug te zien.

Onderzoek naar de participatie van kinderen in de jeugdhulpverlening

Per 1 november 2015 zijn prof. [Mariëlle Bruning](#), dr. [Stephanie Rap](#) en [Denise Verkroost](#) gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden voor kinderen om te participeren in een jeugdhulpverleningstraject. In artikel 12 van het VN-Kinderrechtenverdrag is het recht van kinderen om gehoord te worden bij beslissingen die hen aangaan vastgelegd. In dit onderzoek staat de vraag centraal op welke momenten en in hoeverre kinderen kunnen participeren in beslissingen die genomen worden gedurende het jeugdhulpverleningstraject. Daarbij zullen de relevante beslismomenten voor kinderen die te maken hebben met jeugdhulpverlening in kaart gebracht worden, zowel in het vrijwillige als in het gedwongen kader (jeugdbescherming). Het eerste deel van dit onderzoek wordt gefinancierd door de *Stichting Steunfonds Pro Juventute Nederland* (€ 14.888) en heeft een looptijd van 4 maanden. Het onderzoek zal uit nog twee vervolgdelen bestaan, waarvoor momenteel financiering gezocht wordt.

Staatscommissie Herijking Ouderschap

[Machteld Vonk](#) (Jeugdrecht) heeft in februari een rapport afgerond voor de Staatscommissie Herijking Ouderschap over de wettelijke regeling van het meerouderschap in British Columbia, Canada. Hiernaar heeft zij tijdens haar verblijf in British Columbia, Canada in het najaar onder andere onderzoek gedaan. Het rapport wordt gelijk met het uiteindelijke rapport van de Staatscommissie zelf in het voorjaar van 2016 gepubliceerd. Over de inhoud van het rapport zal

zij echter voor die tijd in tijdschriften publiceren. Daarnaast heeft Machteld tijdens haar verblijf in Canada een VIDI voorstel geschreven over kinderrechten in het 21^{ste}-eeuwse familierecht.

Vorbereiding proces- en effectevaluatie van de gewijzigde jeugdbeschermingswetgeving

[Mariëlle Bruning](#) werkt vanaf januari 2015 als deskundige mee aan het project 'Vorbereiding proces- en effectevaluatie van de gewijzigde jeugdbeschermingswetgeving' (uitvoering door Regioplan, in opdracht van het WODC, afronding project najaar 2015).

Redacteuren

Thijs Beumers is redacteur van het tijdschrift *Ars Aequi* geworden.

Valentina Caria is redacteur van het nieuwe tijdschrift *Maandblad voor Ondernemingsrecht* geworden.

Overlijden Hans Nieuwenhuis



Photo © Allard de Witte

Donderdag 18 juni 2015 overleed emeritus hoogleraar Burgerlijk recht Hans Nieuwenhuis. Ook na zijn emeritaat in 2009 stond Hans Nieuwenhuis nog midden in de Leidse rechtenfaculteit. Met zijn overlijden verloren wij een inspirerende collega, een fantastische docent, een erudiet mens met een enorm brede belangstelling. Tot zijn ziekte gaf hij onderwijs, was hij actief in talloze commissies en was hij voorzitter van promotieplechtigheden en de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van Universiteit Leiden. Hans

Nieuwenhuis schreef de laatste jaren veel over het grensvlak van recht en literatuur. In oktober 2015 werd zijn laatste boek, over Europa, gepubliceerd.

Nieuwe medewerkers

In 2015 kwamen de volgende nieuw aangestelde medewerkers ons onderzoek versterken:

- [Thijs Beumers](#) trad aan als PhD Fellow op het thema van schadevergoedingsrecht
- [Dorine Verheij](#) trad aan als PhD Fellow op het thema van buitencontractuele aansprakelijkheid van kredietbeoordelaars
- [Laura van Bochove](#) trad aan als universitair docent IPR; zij werkte en promoveerde aan de Erasmus Universiteit Rotterdam
- [Morshed Mannan](#) trad aan als docent/onderzoeker op het thema Corporate Governance
- [Pauline Ribbers](#) trad aan als PhD Fellow op het thema van arbitrale rechtspraak



Lijst van publicaties | *List of Publications*

- J.A.A. Adriaanse, E.J.M. van Beukering-Rosmuller & J.I. van der Rest, Een aanzet voor een methodiek tot het voorkomen van (internationale) insolventies: verslag van verkennend praktijkonderzoek gericht op beter conflictmanagement bij bedrijven in zwaar weer, *Nederlands-Vlaams tijdschrift voor Mediation en conflictmanagement* 2015 (1): 45-58
- J.A.A. Adriaanse, J.I. van der Rest & T.L.M. Verdoes, Deal or No Deal? Het dwangakkoord buiten faillissement en het perspectief van de schuldeiser: een civilologische verkenning. In: C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden, J.H. Nieuwenhuis (red.) *De meerpartijenovereenkomst. BW Krant Jaarboek nr. 29. Deventer: Wolters Kluwer* 2015, 1-20
- J.A.A. Adriaanse, J.I. van der Rest & T.L.M. Verdoes, Recovery and Resolution Plans in Banking: a theoretical turnaround management perspective. In: M. Haentjens, B. Wessels (red.) *Research Handbook on Crisis Management in the Banking Sector. Research Handbook on Crisis Management in the Banking Sector. Cheltenham: Edward Elgar* 2015, 236-260
- A.G.F. Ancery & C.M.D.S. Pavillon, De rechterlijke lijdelijkheid in rook opgegaan? De ambtshalve toepassing van de consumentenkoopregels nader toegelicht, *Maandblad voor Vermogensrecht* 2015 (9): 243-254
- B. Arenoe, J.I. van der Rest & P.K. Kattuman, Game Theoretic Pricing Models in Hotel Revenue Management: an equilibrium choice-based conjoint analysis approach, *Tourism Management* 2015/51 (December): 96-102
- S.M. Bartman, Het goudschaaltje van Ingelse, in: Ik ben niet overtuigd, liber amicorum voor Peter Ingelse, *Ars Aequi* 2015: 43-50
- S.M. Bartman, De 403-verklaring; hoofdelijkheid of borgtocht? Een napleitexercitie, *Ars Aequi* 2015: 806-812
- M.T. Beumers, C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, E.J.M. Cornelissen, R. de Graaff, M. Haentjens, J.J.H. Hermeling, T. van der Linden, G.M. Veldt, S. Voskamp & J.A. van der Weide (2015), Hoe begrip van burgerlijk recht mogelijk is. Over het werk van Hans Nieuwenhuis, *Ars Aequi* 2015/65 (9): 835-840
- C.H. Bezemer, Tussen wal en schip. Het wisselrecht ten tijde van de Republiek der Verenigde Nederlanden. In: C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden, J.H. Nieuwenhuis, H.A. ten Oever (red.) *De meerpartijenovereenkomst. BW Krant Jaarboek nr. 29. Deventer: Wolters Kluwer* 2015, 21-33
- S.F. Bies & C.M.D.S. Pavillon, De koop op afstand van vouchers voor diensten en producten - een eigentijdse meerpartijenverhouding nader geduid. In: C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden, J.H. Nieuwenhuis (red.) *De meerpartijenovereenkomst. BW Krant Jaarboek nr. 29. Deventer: Wolters Kluwer* 2015, 35-59
- G.G.B. Boelens (29 september 2015), Het legaat, de wisselwerking tussen civiel en fiscaal recht

- (Dissertatie. Instituut voor Privaatrecht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden) nr. 250. Leiden: E.E.M. Meijers Institute for Legal Research, Faculty of Law, Leiden University
- W.H. van Boom, Door meten tot weten - Over rechtswetenschap als kruispunt Meijers-reeks nr. 249. Den Haag: BJu 2015
 - W.H. van Boom, Kritiek en methode in juridisch-dogmatisch privaatrechtelijk onderzoek – een bespreking van Asser-Vranken Algemeen Deel****, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2015 (4): 122-131
 - W.H. van Boom, P. Desmet & M.R. van Dam, Eenvoudige tekst, eenvoudige claim? Over de invloed van tekstniveau in algemene verzekeringsvoorwaarden op verwachtingen en gedrag van consumenten, Tijdschrift voor consumentenrecht & handelspraktijken 2015 (4): 200-207
 - W.H. van Boom, P.T.M. Desmet & C.P. Reinders Folmer, Privaatrecht in het laboratorium – verslag van acht rechtspsychologische experimenten. Den Haag: BJu 2015
 - W.H. van Boom & R.A.J. van Gestel, Rechtswetenschappelijk onderzoek – een samenvatting van de uitkomsten van een landelijke enquête, Nederlands Juristenblad 2015 (20): 1336-1347
 - W.H. van Boom & J.L. Luiten, Procesfinanciering door derden, Rechtsgeleerd Magazijn Themis 2015 (5): 188-199
 - C.G. Breedveld- de Voogd, Vestiging van beperkte rechten en splitsing in appartementsrechten, Ars Notariatus 2015 (160)
 - C.G. Breedveld-de Voogd, De grenzen van de bedenktijd, Maandblad voor Vermogensrecht 25 (7/8): 214-217
 - M.R. Bruning & M.P. de Jong-de Kruijf, Van gesloten jeugdzorg naar gesloten jeugdhulp: de nieuwe regeling nader beschouwd, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2015 : 134-143.
 - J. Cartwright, Un regard anglais sur les forces et faiblesses du droit français des contrats, Revue des contrats 2015 (3): 691-700
 - A.G. Castermans & F. Amtenbrink, Evaluating Dutch Legal Reserach Quality Assessment. In: Tanquerel T., Flückiger A. (red.) L'évaluation de la recherche en droit en jeux et méthodes / Assessing research in law, stakes and methods. Penser le droit nr. 24. Bruxelles: Éditions Bruylant 2015, 447-473
 - A.G. Castermans, MvV: Mededelingsplicht, verzwijging en Vergoeding, Maandblad voor Vermogensrecht 2015/7 (8): 218-223
 - A.G. Castermans, R. de Graaff & M. Haentjens, The digital single market and legal certainty: a critical analysis of the Common European Sales Law. In: Content and Effects of Contracts: the CESL in the European multi-level system of governance. Groningen 2015
 - E.S. Daalder & R. de Graaff, Rome, Luxemburg, Den Haag: de prejudiciële procedure als rechtsvormend instrument, Ars Aequi 2015/64 (4): 324-332
 - G. Demydyuk, H.A. Shawky, J.I. van der Rest & J.A.A. Adriaanse, Key Operating Indicators to Lever Financial Performance of Publicly-Traded Restaurant Companies: a market's perspective from 2007 – 2011, International Journal of Revenue Management 2015/8 (2): 165-192

- T.C.A. Dijkhuizen, Het richtlijnvoorstel tot wijziging van de Aandeelhoudersrechtenrichtlijn, *Bedrijfsjuridische Berichten* 2015 (23): 75-85
- T.C.A. Dijkhuizen, Implications for the corporate governance structures of banks. In: Haentjens M., Wessels B. (red.) *Research Handbook on Crisis Management in the Banking Sector*. Research Handbooks in Financial Law. Cheltenham: Edward Elgar 2015, 308-328
- T.C.A. Dijkhuizen, The EU's Approach to Banks' Executive Remuneration. In: C.F. Van der Elst (red.) *Executive Directors' Remuneration in Comparative Corporate Perspective*. European Company Law Series. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2015, 49-68
- V.E.T. Dörenberg & M.R. Bruning, Privacyperikelen rond de Jeugdwet, *Tijdschrift voor Gezondheidsrecht* 2015 (8): 617-631
- P.C. van Es, Inbreng van giften, de legitieme en de langstlevende echtgenoot, *Tijdschrift Erfrecht* 2015/16 (3): 41-44
- P.C. van Es, Inschrijfbaarheid van meerderjarigenbewind en derdenbescherming, *Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie* 2015/146 (7064): 477-483
- C. de Groot, De Hoge Raad en externe bestuurdersaansprakelijkheid: duidelijkheid over Villa Mundo?, *Onderneming en Financiering* 2015/23 (1): 19-31
- C. de Groot, Drie ontwikkelingen in de rechtspraak van de Hoge Raad in 2015 over personenvennootschappen, *Onderneming en Financiering* 2015 (4): 28-44
- C. de Groot, Governance in de semipublieke sector en het maatschappelijk middenveld. Amsterdam: Rozenberg Publishers 2015
- C. de Groot, Het verplichte openbaar overnamebod als gevolg van acting in concert. In: C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T van der Linden, J.H. Nieuwenhuis, H.A. ten Oever (red.) *De meerpartijenovereenkomst*. BW-Krant Jaarboek (BWKJ) nr. 29. Deventer: Wolters Kluwer 2015, 77-95
- M. Haentjens & P. de Gioia Carabellese, *European Banking and Financial Law*. London: Routledge 2015
- M. Haentjens & L.G.A. Janssen, New National Solutions for Bank Failures: Game-changing in the UK, Germany and the Netherlands?, *Journal of Financial Regulation* *Journal of Financial Regulation* (Oxford University Press) 2015: 294-297
- M. Haentjens, European Bank Resolution Rules and National Insolvency Law. In: M. Veder, P.J. Omar (red.) *Teaching and Research in International Insolvency Law: Challenges and Opportunities*, Nottingham: INSOL Europe 2015
- A.M.M. Hendriks, De uitleg van de verzekeringsovereenkomst ten behoeve van een derde. In: C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden, J.H. Nieuwenhuis, H.A. ten Oever (red.) *De meerpartijenovereenkomst*. BW-Krant Jaarboek (BWKJ) nr. 29. Deventer: Kluwer 2015, 97-109
- A.M.M. Hendriks, Profiteren van andermans wanprestatie, *Maandblad voor Vermogensrecht* 2015 (2): 54-59
- J. Hijma, Conversie en reductie, *WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie* 2015 (7054): 263-269

- I.S.J. Houben, Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 7. Bijzondere overeenkomsten. Deel X. Onbenoemde overeenkomsten Asser-serie no. 7-X. Deventer: Kluwer 2015
- W.G. Huijgen, Aansprakelijkheid van de notaris voor onjuist belastingadvies, WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie 2015 (7077): 828-833
- W.G. Huijgen, De nieuwe beperkte gemeenschap van goederen: nog meer problemen gesignaleerd!, Fiscaal tijdschrift vermogen 2015 (januari): 18-23
- W.G. Huijgen, Enkele (goederenrechtelijke) capita inzake de regeling van de personenvennootschappen naar huidig en komend recht. In: W.G. Huijgen, V.A.E.M. Meijers, Chr.M. Stokkermans, e.a. (red.) De personenvennootschap anno 2015 en haar toekomst (bundel 159). Ars Notariatus nr. 159. Deventer: Kluwer 2015, 55-63
- J.L.R.A. Huydecoper, P.A.C.E. van der Kooij & C.J.J.C. van Nispen, Industriële eigendom Deel 1 - Bescherming van technische innovatie. Deventer: Wolters Kluwer 2015
- R.P. Jager, Een tweetal aspecten van het overzeese enquêterecht. In: G.C. Makkink, M.P. Nieuwe Weme, & A.J. van Wees (red.) Ik ben niet overtuigd. Opstellen aangeboden aan mr. P. Ingelse ter gelegenheid van zijn aftreden als voorzitter van de Ondernemingskamer en als vice-president van het Gerechtshof Amsterdam. Prinsengrachtreeks. Nijmegen: Ars Aequi Libri 2015, 237-246
- R.P. Jager, Het enquêterecht in rechtsvergelijkend perspectief: Nederland, Curaçao, Aruba, de BES-eilanden, Sint-Maarten en Suriname, Ondernemingsrecht 2015 (9): 325-334
- M.P. de Jong-de Kruijf, The Meaning of 'Appropriate Treatment' for Children Placed in a Closed Institution in the Netherlands. In: J. Christiaens (red.) It's for your own good. Researching youth justice practices. Brussel: VUBPRESS Brussels University Press 2015
- M.P. de Jong-de Kruijf & K.A.M. van der Zon, Hoger beroep tegen een uithuisplaatsingsbeslissing en de rol van de minderjarige, Trema Tijdschrift voor de Rechterlijke Macht 2015 (november): 298-307
- M.W. Knigge, Procederen bij een geschillencommissie na implementatie van de ADR-richtlijn. Een onderzoek naar het gewijzigde wettelijke kader, Tijdschrift voor consumentenrecht & handelspraktijken 2015 (5): 253-263
- I. Kokorin & J.A. van der Weide, Force Majeure and Unforeseen Change of Circumstances. The Case of Embargoes and Currency Fluctuations (Russian, German and French Approaches), Russian Law Journal 2015/3 (3): 46-82
- P.A.C.E. van der Kooij & D.J.G. Visser, EU IP Law - A short introduction to European intellectual property law. Amsterdam: deLex 2015
- P.A.C.E. van der Kooij, Over rasnamen en rasmerken. In: A.M.E. Verschuur, P.G.F.A Geerts, R. van Oerle (red.) GIElen, een bekend begrip. Deventer: Wolters Kluwer 2015, 207-214
- T. Liefwaard & M.J. Vonk, The rights of the child in the Netherlands: a family law perspective. In: L. van Vliet (Red.) Netherlands Reports to the Nineteenth Congress of Comparative Law Vienna 2014. Antwerp: Intersentia 2015

- T.E. Madern (17 september 2015), Op weg naar een schuldenvrij leven. Gezond financieel gedrag noodzakelijk om financiële problemen te voorkomen (Dissertatie. Instituut voor Fiscale en Economische vakken, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden). Leiden: Institute of Tax Law and Economics , Faculty of Law, Leiden University
- T.J. Mellema-Kranenburg, Maakt wetsvoorstel 33897 huwelijksvoorwaarden overbodig of juist noodzakelijk, WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie 2015 (7054): 270-274
- J. Nijland, De maatschap als meerpartijen overeenkomst. De aansprakelijkheid van de individuele maat nader beschouwd. In: C.G. Breedveld-de voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden, J.H. Nieuwenhuis, H.A. ten Oever (red.) De meerpartijenovereenkomst. BW Krant Jaarboek nr. 29. Deventer: Wolter Kluwer 2015, 127-138
- R.P. Orij, Corporate Social and Environmental Reporting Institutionalized, Journal of Modern Accounting and Auditing 2015/11 (2): 112-123
- H.G. Parsa, J.I. van der Rest, S.J. Smith & R.A. Parsa, Why Restaurants Fail? Part IV: The Relationship between Restaurant Failures and Demographic Factors., Cornell Hospitality Quarterly 2015/56 (1): 80-90
- C.M.D.S. Pavillon, 'Geschillencommissies en dwingend recht. Over de gevolgen van een door de ADR-richtlijn gedwongen huwelijk', Tijdschrift voor consumentenrecht & handelspraktijken 2015 (5): 239-252
- C.M.D.S. Pavillon, De Richtlijn consumentenrechten. In: E.H. Hondius, G.J. Rijken (red.) Handboek Consumentenrecht. Zutphen: Uitgeverij Paris 2015, 45-65
- C.M.D.S. Pavillon, Een nieuw contractenrecht voor Frankrijk, Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht 2015/32 (3): 77-86
- C.M.D.S. Pavillon, Het LOVCK-rapport Ambtshalve toetsing II kritisch getoetst, Tijdschrift voor consumentenrecht & handelspraktijken 2015 (3): 128-136
- C.M.D.S. Pavillon, Public interest litigation in the Netherlands - Recent developments in the collective enforcement of consumer rights. In: M. Schmidt-Kessel, M. Kramme, C. Strünck (red.) Im Namen der Verbraucher?: Kollektive Rechtsdurchsetzung in Europa (Schriften zu Verbraucherrecht und Verbraucherwissenschaften), JWV Jenaer Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft 2015: 85-124
- C.M.D.S. Pavillon, Het Europees verbod op de herziening van oneerlijke bedingen: welke ruimte is er nog voor dwingend en aanvullend nationaal recht?, Tijdschrift voor de Procespraktijk (2015-3): 70-76
- W.A.K. Rank & M. Haentjens, Asset Segregation. In: B. Wessels, M. Haentjens (Red.) Research Handbook on Crisis Management in the Banking Sector Research Handbooks in Financial Law. Cheltenham: Edward Elgar 2015
- C. Schott, D. van Kleef & M. Noordegraaf, Confused Professionals?: Capacities to cope with pressures on professional work, Public Management Review 2015/18 (4): 583-610
- Z. Schwartz, T.D. Webb, J.I. van der Rest & L. Koupriouchina, The Impact of Machine and Human Learning on the Efficacy of Hotel Occupancy Forecast Combinations. Orlando, USA: ICHRIE 2015 summer conference, 29-31 July, Orlando, USA

- D. Sierag, G. Koole, R. van der Mei, J.I. van der Rest & G. Zwart, Customer Choice Models with Cancellations and Overbooking, *European Journal of Operational Research* 2015/246 (1): 170-185
- H.J. Snijders, Bewijsvermoedens nader beschouwd, *Nederlands Juristenblad* 2015 (38): 2664-2672
- H. Stolz (4 maart 2015), De voorwaarde in het vermogensrecht (Dissertatie. Instituut voor Privaatrecht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden) Meijers-reeks nr. 240. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers (BJu)
- P. Troxler & C.P.L. van Woensel, How will society adopt 3D printing? In: B. van den Berg, S. van der Hof, E. Kosta (Red.) *3D Printing: Legal, philosophical and economic dimensions IT & Recht*. The Hague: T.M.C. Asser Press 2015
- D.J.G. Visser & J.A. Schaap, Het nieuwe filmauteurscontractenrecht, *Intellectuele Eigendom en Reclamerecht* 2015 (3): 163-169
- D.J.G. Visser, De Open Access bepaling in het auteurscontractenrecht, *AMI: tijdschrift voor auteurs-, media- en informatierecht* 2015 (3): 68-74
- D.J.G. Visser, Pippi Langkous en het nieuwe auteurscontractenrecht, *Nederlands Juristenblad* 2015 (19): 1289-1296
- D.J.G. Visser, The Open Access provision in Dutch copyright contract law, *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht Internationaler Teil* 2015 (6): 534-539
- D.J.G. Visser, The Open Access provision in Dutch copyright contract law, *Journal of Intellectual Property Law & Practice* 2015: 1-7
- M.J. Vonk & C.G. Breedveld-de Voogd, Ouderschapsplan: meerpartijenovereenkomst of meerpartijenplan?. In: C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. Van der Linden, J.H. Nieuwenhuis, H.A. Ten Oever. (red.) *De meerpartijenovereenkomst*. nr. 29. Den Haag: Wolters Kluwer 2015, 201-209
- M.J. Vonk & C. Budzikiewicz, Legal motherhood and parental responsibility: A comparative study on the tensions between scientific knowledge, social reality and personal identity, *European Journal of Law Reform* 2015/17 (2): 216-231
- M.J. Vonk, Nieuws uit het westen: meerouderschap en draagmoederschap in British Columbia, *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht* 2015 (27): 105-112
- S. Voskamp, Onderwijsovereenkomst: tripartiet of niet. Een verkenning van de betrokken partijen bij een onderwijsovereenkomst in het primair en voortgezet onderwijs. In: C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden, J.H. Nieuwenhuis, H.A. ten Oever (red.) *De meerpartijenovereenkomst*. BW-Krant Jaarboek (BWKJ) nr. 29. Deventer: Kluwer 2015, 211-233
- C.J.S. Vrendenburg, Toelaatbaarheid van forfaitaire proceskostenvergoeding bij handhaving van IE-rechten. De proceskostenregelingen van België, Nederland en het Unified Patent Court getoetst aan de beginselen van het Unierecht, *Intellectuele Eigendom en Reclamerecht* 2015/31 (5): 259-268
- I. Weijers, S. Rap & K. Hepping, Juvenile justice and juvenile crime: Tradition and topicality of an interdisciplinary approach. In: F. de Jong (red.) *Overarching views of delinquency and deviancy. Rethinking the legacy of the Utrecht School*. Willem Pompe Instituut. The Hague: Eleven International Publishing 2015, 367-384

- P.W. van Wijck & J.K. Winters, Pleiten, schikken of slikken. Een economische analyse van de Richtlijn inzake schadevorderingen bij inbreuken op het mededingingsrecht, *Markt en Mededinging* 2015/4: 141-152
- I.S. Wuisman, Aandeelhoudersovereenkomsten bij de persoonsgebonden BV als samenwerkingsverband. In: C.G. Breedveld-de Voogd, A.G. Castermans, M.W. Knigge, T. van der Linden, J.H. Nieuwenhuis (red.) *De meerpartijenovereenkomst*. BW Krant Jaarboek nr. 29. Deventer: Wolters Kluwer 2015, 255-284
- I.S. Wuisman, Personenvennootschappen en aansprakelijkheid: in Nederlands en Duits perspectief. In: W.G. Huijgen, V.A.E.M. Meijers, Chr. M. Stokkermans, A.J.S.M. Tervoort, I.S. Wuisman, D.F.M.M. Zaman (red.) *De personenvennootschap anno 2015 en haar toekomst*. *Ars Notariatus* nr. 159. Deventer: Wolters Kluwer 2015, 27-42
- I.S. Wuisman, *The Societas Unius Personae (SUP)*, *European Company Law* 2015/12 (1): 34-44
- G. Würtenberger, P.A.C.E. van der Kooij, B. Kiewiet & M. Ekvad, *European Union Plant Variety Protection*. Oxford: Oxford University Press 2015
- D.F.M.M. Zaman, “SUP”- optimaal?, *Ondernemingsrecht* 2015 (1)
- D.F.M.M. Zaman, Het effect van het ondernemingsrecht op de economie, *Fiscaal tijdschrift vermogen* 2015 (26)
- D.F.M.M. Zaman, Het ondernemingsrecht als katalysator voor de economie?, *Ondernemingsrecht* 2015 (54)
- D.F.M.M. Zaman, J.J.A. Hamers & C.A. Schwarz, *Handboek Stichting en Vereniging*: Uitgeverij Paris 2015
- W.J. Zwolve, *Decreta Frontiana*. Some observations on D. 29,2,99 and the ‘law reports’ of Titius Aristo, *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis* 2015/83 (3-4): 365-391
- W.J. Zwolve, Géén naasting bij schenking, *WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie* 2015/146 (7050): 165-172
- W.J. Zwolve, You can’t have your cake and eat it, *Rechtsgeleerd Magazijn Themis* 2015/176 (4): 139-151

Overzicht Lezingen | Talks

✓ Willem van Boom

- ‘What is quality?’, Leiden Law School staff seminar ‘Research Lab ‘Quality of Research and Researchers: How to Measure and Improve’, 2 April 2015
- Comments on ‘Tort law aspects of intermediary third party copyright liability’, IViR roundtable discussion on intermediary liability, Institute for Information Law (IViR), University of Amsterdam, 13 April 2015
- ‘Waarheidsvinding in het aansprakelijkheidsrecht’, symposium ter gelegenheid van het afscheidscollege van prof. Raimond Giard, Erasmus School of Law, Rotterdam, 15 Juni 2015
- ‘Tekstbegrip van consumenten en contractenrecht’, Rotterdams Juridisch Genootschap, 17 Juni 2015
- ‘De maatmens in het aansprakelijkheidsrecht’, met [Thijs Beumers](#), [Vereniging voor Aansprakelijkheid en Schadevergoedingsrecht](#), 12 november 2015

✓ Thijs Beumers

- ‘De maatmens in het aansprakelijkheidsrecht’, met Willem van Boom, [Vereniging voor Aansprakelijkheid en Schadevergoedingsrecht](#), 12 november 2015

✓ Mariëlle Bruning

- Referent deelthema Jeugd, symposium ZonMW thematische wetsevaluatie gedwongen zorg, AMC Amsterdam, 10 maart 2015

- ‘De herziene ondertoezichtstelling en de rol van de kinderrechter’, op symposium ‘Het kind van de (be)rekening’ ter gelegenheid van het afscheid van kinderrechter R. de Vries, Rechtbank Amsterdam, 20 februari 2015
- Referent bij sessie ‘Children’, onderdeel van de conferentie ‘Migration as a Family Matter’, VU Amsterdam, 30 en 31 maart 2015
- ‘Herziening jeugdhulp en jeugdbescherming: eerste ervaringen en aandachtspunten’ (keynote), studiedag ‘zorg over de jeugdzorg’, vereniging voor familie- en jeugdrecht, Breukelen, 4 juni 2015
- ‘Evoluties in het Nederlandse jeugdbeschermingsrecht’, Congres 50 jaar jeugdbeschermingsrecht (Vlaanderen), Juridische Faculteit Leuven, 28 mei 2015
- ‘Aanvaardbare termijn bij jeugdbescherming’, expertmeeting Raad voor de Kinderbescherming, Den Haag: ministerie van V&J, 11 juni 2015
- Presentatie paper (met [Machteld Vonk](#), [Maria de Jong-de Kruijf](#), [Simona Florescu](#) en [Kartica van der Zon](#)), congres ‘Culture, Dispute Resolution, and the Modernised Family’, International Centre for Family Law, Policy and Practice, Londen, juli 2016

✓ Alex Geert Castermans

- ‘Verantwortlichkeiten und Schäden in Verbindung mit dem Klimawandel’, conferentie ‘[Klimapolitische Regulierung und Chancen für die Wirtschaft](#)’, Berlijn, 19 november 2015

- ✓ **Simona Florescu**
 - Presentatie paper (met Machteld Vonk, Maria de Jong-de Kruijff, Simona Florescu en Mariëlle Bruning), congres ‘Culture, Dispute Resolution, and the Modernised Family’, International Centre for Family Law, Policy and Practice, Londen, juli 2016
- ✓ **Matthias Haentjens**
 - ‘Un modèle moderne dans un monde ancien: les titres dématérialisés en droit privé’, *Journées Internationales de la Société de Législation Comparée in de Franse Cour de Cassation*, 9 april 2015
 - ‘The Role of the Judiciary in Corporate and Financial Crises’, International Exchange of Experience on Insolvency Law (IEEI), Lissabon, 12 juni 2015
 - Actualiteitencollege ‘Greek Crisis’, Leiden, 1 juli 2015
 - ‘Proportionality in Recovery and Resolution’, European Banking Authority, Londen, 3 juli 2015
- ✓ **Jan Michiel Hebly**
 - ‘Actualiteiten rechtsbescherming in het aanbestedingsrecht’, Academie voor de Rechtspraak, 10 september 2015
- ✓ **Maria de Jong-de Kruijff**
 - ‘The fragile context of (potential) teenage-jihadis in the Netherlands: children’s rights dilemmas’, studiedag Oxford Children’s Rights Network, Oxford (Pembroke College), 6 juni 2015
 - Presentatie uithuisplaatsing minderjarigen (met Kartica van der Zon), LOVF-hoven (Landelijk Overleg van de Voorzitters van de Familiesectoren-Hoven), 19 mei 2015
- Presentatie paper (met Machteld Vonk, Kartica van der Zon, Simona Florescu en Mariëlle Bruning), congres ‘Culture, Dispute Resolution, and the Modernised Family’, International Centre for Family Law, Policy and Practice, Londen, juli 2016
- ✓ **Ton Liefwaard**
 - ‘De betekenis van de Council of Europe Guidelines on child friendly justice bij de bestrijding van geweld tegen kinderen’, high level rondetafelconferentie over het uitbannen van geweld tegen kinderen, op uitnodiging van de Raad van Europa, in Tirana, Albanië, maart 2015
- ✓ **Charlotte Pavillon**
 - ‘De nieuwste ontwikkelingen in het Frans consumentenrecht, in het bijzonder de collectieve schadevergoedingsactie’, Groningen, 20 mei 2015
 - ‘De afwikkeling van massaschade’, seminar Friedrich Ebert Stiftung, onderzoeksinstituut van de SPD, Berlijn, 27 mei 2015
- ✓ **Pim Rank**
 - ‘Bitcoins: civielrechtelijke en toezichtrechtelijke aspecten’, Beurs van Berlage, 14 april 2015
 - ‘Bitcoins: geld of ruilmiddel?’, AFM, 24 september 2015
 - Webinar Ontwikkelingen Financieel recht, webinar Academie voor de Rechtspraak, 25 september 2015
 - ‘Ontwikkelingen regelgeving financiële contracten’, lezing P.R.I.M.E Finance, ING Bank Amsterdam, 1 oktober 2015

- ✓ **Charlotte Vrendenburg**
 - ‘Resultaten enquêteonderzoek effecten van art. 1019h Rv in de praktijk’, Leiden Revisited (sessie IE), 25 september 2015

- ✓ **Machteld Vonk**
 - ‘Familie van Nu’, inhoudelijke bijeenkomst partijcongres D66, 18 april 2015
 - Interview in *One World* over draagmoederschap: <https://www.oneworld.nl/love/vrouw-rechten/draagmoederschap-baart-zorgen>
 - ‘Guest Wombs: Surrogacy in Perspective’, serie Global Challenges voor Studium Generale Leiden, 7 oktober 2015
 - ‘Afstamming en moderne gezinsvormen’, CCRA lezingencyclus Rechten van het Kind, 7 november 2015
 - Presentatie paper (met [Maria de Jong-de Kruijf](#), [Kartica van der Zon](#), [Simona Florescu](#) en [Mariëlle Bruning](#)), congres ‘Culture, Dispute Resolution, and the Modernised Family’, International Centre for Family Law, Policy and Practice, Londen, juli 2016

- ✓ **Stijn Voskamp**
 - ‘Onderwijsvereenkomst: contractuele rechtsverhouding tussen leerling, ouders en school?’, onderzoekspresentatie [Boels Zanders Advocaten](#), Eindhoven, 5 februari 2015

- ✓ **Jeroen van der Weide**
 - ‘Grensoverschrijdende zekerheid’, Mastervereniging voor Civiel recht ‘Suum Cuique’, 9 september 2015

- ✓ **Bob Wessels**
 - ‘Cooperation between Courts in Cross-border Insolvency Proceedings’, 4th International Insolvency Convention, Brussel, 6 februari 2015
 - ‘Key Topics of the EU Insolvency Regulation Recast’, European Commercial Law Observatory, Leiden, 18 februari
 - ‘The Future of European Insolvency Law and the Role of the Insolvency Administrator’, Hannover Insolvenzkreis, 24 februari 2015
 - ‘Insolvency proceedings for transactions in financial instruments: Does an EU framework exist?’, European Capital Markets Expert Group (ECMEG), Brussel, 16 maart 2015
 - ‘Business Rescue in Insolvency Law – Setting the Scene for Europe’, European Law Institute, Wenen, 19 maart
 - ‘New Bank Insolvency Law for China and Europe’, discussiebijdragen KNAW Joint Research project China University of Political Science and Law and Leiden Law School, Beijing, 26 en 27 maart 2015
 - ‘Implementation of the New Insolvency Regulation’, Universität Wien, Wenen, 17 april 2015
 - ‘The Role of the Insolvency Practitioner under Future European Insolvency Law’, Martin Luther Universität Halle-Wittenberg, Halle (Saale), 27 april 2015
 - ‘What is an insolvency proceeding under the EU Insolvency Regulation (Recast)?’, seminar European Corporate Insolvency: Restructuring the European Business Enterprise, University of Oxford, 8 mei 2015

- ✓ [Caspar van Woensel](#)
 - 'Frugal Innovation'; lezing voor 95 PRE-University College studenten, 13 april 2015
 - Workshop Mordenate congres 'Recht en duurzame ontwikkeling' in Leiden (thema: stakeholdergesprek nagespeeld met partijen in de palmolie-sector), 27 november 2015

- ✓ [Iris Wuisman](#)
 - 'European Company Law', Shanghai Jiao Tong University, China, 29 oktober 2015

- ✓ [Kartica van der Zon](#)
 - Presentatie uithuisplaatsing minderjarigen (met [Maria de Jong-de Kruijf](#)), LOVF-hoven (Landelijk Overleg van de Voorzitters van de Familiesectoren-Hoven), 19 mei 2015
 - Presentatie paper (met [Machteld Vonk](#), [Maria de Jong-de Kruijf](#), [Simona Florescu](#) en [Mariëlle Bruning](#)), congres 'Culture, Dispute Resolution, and the Modernised Family', International Centre for Family Law, Policy and Practice, Londen, juli 2016



Universiteit
Leiden
Rechtsgeleerdheid